

Základní škola, Základní umělecká škola a Mateřská škola, Frýdlant,
okres Liberec, příspěvková organizace

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Standardizované postupy řešení

Ve Frýdlantu 1. 9. 2024

A. Postup školy při zjištění případu šikany ve škole

Při podezření na výskyt šikany ve škole

1. Informovat vedení školy, metodika prevence, výchovného poradce o zjištěné skutečnosti.
2. Zahájit vyšetřování – vyšetřují vždy nejlépe 2 pedagogičtí pracovníci (metodik prevence nebo výchovný poradce + 1 pedagog).
3. Vyslechnout postiženého, pořídit doslovný zápis výpovědi s podpisem postiženého (přímá řeč).
4. Vyslechnout všechny svědky (vždy jednotlivě), případně další osoby, pořídit zápis výpovědi s podpisem svědka.
5. Vyslechnout agresora, pořídit doslovný zápis výpovědi s podpisem agresora (přímá řeč).
6. Vyšetřující provedou rozbor výpovědí a na jeho základě určí další postup.
7. V případě jasně prokázané šikany svolá metodik prevence nebo výchovný poradce výchovnou komisi, která:
 - Zajistí ochranu postiženého žáka až do úplného vyřešení případu.
 - Kontaktuje rodiče oběti a informuje je o řešené situaci.
 - Kontaktuje rodiče agresora a vyzve je k jednání výchovné komise.
 - Stanoví výchovné opatření pro agresora.
8. Na jednání výchovné komise jsou informováni individuálně jak rodiče agresora, tak rodiče oběti o závěrech vyšetřování a o opatřeních, která budou realizována.
9. O všech jednáních bude vždy proveden písemný zápis s podpisem všech zúčastněných osob.
10. Třídní učitel bude nadále monitorovat situaci ve třídě. Ve spolupráci s vyučujícími předmětů, které se věnují mj. také problematice mezilidských vztahů, bude pracovat výchovně se třídním kolektivem.

Jak rozeznat šikanu

ZNAKY ŠIKANY	• záměrnost s úmyslem ublížit • opakování • dlouhodobost • nepoměr sil • bezmocnost oběti	„Škádlení“ = NENÍ ŠIKANA: • vzájemná legrace • respekt k druhému • vzájemný kamarádský vztah • jednání není zraňující
VAROVNÉ SIGNÁLY	Přímé: • rodiče telefonují • přezdívky, urážky, nadávky • strkání, rvačky, schovávání a ničení věcí...	Nepřímé: • zhoršení prospěchu • častější absence • změna chování žáka • žák je přehlížen, izolován...
KRITÉRIA	• Otevřenost: oběť vypovídá / nevypovídá, skupina odpovídá / mlčí; • Častost: jak často se děje (nemocné chování); • Závažnost: co se děje, každému vadí něco jiného; • Časovost: jak dlouho to trvá; • Počet aktérů: kolik je agresorů, kolik je obětí, "mlčící většina";	
ODHAD STÁDIA	1. Ostrakismus - objevení nevlivných a neoblíbených jedinců, mírné, psychické formy násilí (intričky, pomluvy). 2. Fyzická agrese, přitvrzování, manipulace, oběti slouží jako "ventil". 3. Vytvoření jádra agresorů, kteří systematicky spolupracují při šikaně již "osvědčených" jedinců. 4. Většina přijímá normy agresorů, hodní a mírní budou také raději šikanovat, aby nebyli šikanováni sami. 5. Totalita - šikanuje celá skupina.	

Devět kroků řešení šikany

1. ODHAD ZÁVAŽNOSTI ONEMOCNĚNÍ SKUPINY	
Získáme informace, provedeme zápis.	Ochráníme zdroj informací!
2. ROZHOVOR S OBĚTÍ A INFORMÁTORY	
Vyslechnout oběť a informátory, provést zápis.	Nekonfrontovat agresora s obětí!!!
3. NALEZENÍ VHODNÝCH SVĚDKŮ	
Vytipování vhodných svědků, „neutrálních“ žáků ve třídě. Je možné zeptat se i jiných dospělých osob, které mohly něco vidět (dozory, školník, kuchařka...).	„Je někdo, kdo se tě zastane?“ „Je někdo, kdo ti to nedělá?“
4. INDIVIDUÁLNÍ ROZHOVORY SE SVĚDKY	
Co? Kdo? Kdy? Kde? Jak často? Kolik (agresorů)?	Vše DOSLOVNĚ zapisovat.
5. OCHRANA OBĚTI	
Před rozhovory s agresory.	Zvýšené dozory (informovat další pedagogy, kteří ve třídě učí, vychovatelky, ...). V závažnějších případech zavolat rodičům a nechat odvést žáka domů.
6. ROZHOVOR S AGRESOREM	
„Už všechno vím, mám to zjištěné a podrobně sepsané...“	Chránit informátory – neříkat, od koho to vím.
7. VÝCHOVNÁ KOMISE	
Vedení školy, třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce, rodiče agresorů, žáci, případně přizvat odborníka (ze SVP,...).	Způsob řešení, závěry, opatření, kontakty na instituce.
8. ROZHOVOR S RODIČI OBĚTÍ	
Způsob řešení, závěry, opatření, kontakty na instituce.	Jiný den než výchovná komise!
9. PRÁCE SE TŘÍDOU	
Uzavření celé záležitosti, nastavení nových pravidel.	Jednotnost a důslednost pedagogického sboru!

B. Postup školy při zjištění rizikových aktivit v kyberprostoru:

- 1. Zachovat klid, informovat o případu třídního učitele, metodika prevence, výchovného poradce, nebo vedení školy.**
- 2. Určený pracovník školy (MP, VP) provede šetření celé záležitosti s cílem zjistit podrobnější informace k případu.**
- 3. O celé situaci informuje určený pracovník školy telefonicky rodiče žáka a sdělí jim závěry dosavadního šetření a další postup školy.**
- 4. Určený pracovník školy poskytne oběti podporu a vysvětlí jí další postup.**
 - Pro další případné šetření Policií ČR je nutné zanechat telekomunikační zařízení beze změn a zásahů.
 - Požádat žáka o zazálohování komunikace (záloha do paměti zařízení, účtu na sociální síti v cloudu, případně printscreen komunikace).
 - Žáka poučit, aby ze zařízení, ani ze svého účtu na sociálních sítích žádný obsah nemazal, neblokoval komunikaci s agresorem. A to až do doby, dokud nedostane pokyn od Policie ČR.
 - S útočníkem nadále přes sociální sítě ani jinak nekomunikovat.
- 5. V případě bezprostřední hrozby napadení žáka útočníkem i mimo kyberprostor zajistí pracovníci školy jeho bezpečnost.**
- 6. V případě podezření na spáchání trestného činu kontaktuje škola Policii ČR.**
- 7. V případě nutnosti kontaktuje škola psychologa (POSEC Frýdlant).**
- 8. Na základě výsledků šetření stanoví vedení školy další postup.**
 - Řešení případu s agresory a jejich rodiči, pokud se jedná o žáky školy,
 - Intervenční nebo preventivní práce s třídními kolektivy,
 - Případné další kroky dle charakteru konkrétního případu.

C. Postup školy při vypuknutí skupinového násilí

- 1. Překonání šoku svědka – často je svědkem pedagog**
 - 2. Rychlé zmapování situace pedagogem, přerušení skupinového násilí za pomoci dalších pedagogů nebo provozních pracovníků školy**
 - 3. Okamžitá ochrana oběti**
 - a. Případné ošetření oběti
 - b. Umístění do kanceláře sekretářky školy nebo na jiné bezpečné místo ve škole
 - c. Oběť je pod stálým dohledem
 - 4. Zajištění dohledu v konfliktní třídě**
 - a. Dohled koná vyučující, který má v té době volno
 - b. Je nutné zabránit domluvě žáků na křivých výpovědích
 - 5. Pedagog – svědek informuje o vzniklé situaci ZŘŠ**
 - a. ZŘŠ informuje ředitele školy
 - b. ZŘŠ informuje v závislosti na aktuální situaci Policii, záchranku...
 - 6. Informování rodičů o vzniklé situaci**
 - a. Provede ZŘŠ, metodik prevence, výchovný poradce
 - b. Informuje rodiče o situaci a dalším postupu školy
 - 7. Tisková zpráva o vzniklé situaci**
 - a. Provede ZŘŠ prostřednictvím školního rozhlasu
 - b. Jasná, stručná informace o tom, co se stalo (nikdo nebyl zraněn, situace se řeší..)
 - 8. Vlastní šetření celé události**
 - Pohovory přednostně povedou metodici prevence resp. výchovní poradci, popř. zástupci ředitele (nejlépe ve dvou)
 - Pohovory jsou vedeny v kanceláři ZŘŠ
 - Z každého pohovoru je pořízen podrobný písemný záznam s výpovědí žáka doplněný podpisem žáka a pedagoga
- A. Rozhovor s informátory skupinového násilí**
- a. Pedagog = svědek
 - b. Vytvoření prvního podrobnějšího obrazu situace (pozor na první dojem)
 - c. Informace o obětech, svědcích, agresorech

B. Pohovor s obětí/oběťmi skupinového násilí

- a. Pokud je více obětí, jsou pohovory vedeny vždy zvlášť

C. Vytipování nejvhodnějších svědků

D. Pohovory se svědky

- a. Pokud je svědků více, jsou pohovory vedeny vždy zvlášť

E. Vytvoření podrobného obrazu celé události, příprava na pohovor a agresory

- a. Pokud je agresorů více, jsou pohovory vedeny vždy zvlášť
- b. Dle aktuální situace je možná vzájemná konfrontace agresorů
- c. NIKDY NEKONFRONTOVAT OBĚŤ, SVĚDKY S AGRESORY!

F. Předání oběti/agresora zákonným zástupcům

- a. Rodiče jsou informováni o výsledcích šetření a dalším postupu školy
- b. Vyhotoví se písemný záznam o jednání s rodiči s podpisy všech aktérů

G. Svolání mimořádných třídních schůzek

- a. Termín co nejdříve po incidentu
- b. Účast vyšetřujících pracovníků školy, TU, ZŘŠ, ŘŠ
- c. Informování rodičů o vzniklé situaci, postupu školy, závěrech šetření a dalších krocích vedoucích ke zklidnění situace

H. Svolání výchovné komise

- a. Projednání navrhovaných kázeňských opatření
- b. Případně svolání mimořádného jednání pedagogické rady

9. Následná práce se třídním kolektivem

- c. Pokud se jedná o náročnou situaci, je vhodné kontaktovat a zajistit přítomnost odborníků (SVP Frýdlant, SVP Čáp Liberec...)
- d. Ošetřit skupinu, umožnit žákům bezpečným způsobem vypořádat se se vzniklou situací, společně hledat řešení.

10. Průběžný monitoring vztahů ve třídním kolektivu

- e. Zapojeni jsou všichni pedagogové, kteří ve třídě učí
- f. Třídní učitel konzultuje a vyhodnocuje vývoj s výchovným poradcem, metodikem prevence
- g. Dle aktuálního stavu třídy navržení vhodných preventivních aktivit...

D. Postup při řešení záškoláctví a neomluvené absence

1 - 10 neoml. hodin	• TU informuje výchovnou poradkyni nebo školního metodika prevence. • TU pozve rodiče do školy prostřednictvím Bakalářů a formou pohovoru projedná důvod nepřítomnosti žáka, pravidla a způsob omlouvání. Dále provede zápis o pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se ZZ. Zápis podepíše všichni přítomní. Jednu kopii obdrží rodič, druhou TU, který ji založí do složky žáka. Originál předá TU zástupci ředitele školy. • V případě, že se rodiče k projednání neomluvené absence nedostaví, TU provede zápis, do kterého zaznamená, že se rodiče nedostavili. Rodiče pozve do školy doporučeným dopisem.
10 – 25 neoml. hodin	• TU informuje člena ŠPP (výchovného poradce nebo metodika prevence) a vedení školy. • TU pozve rodiče do školy na výchovnou komisi (tu svolává člen ŠPP). • Z jednání výchovné komise se provádí zápis, který všichni účastníci jednání podepíše. Na výchovnou komisi je možné pozvat i zástupce OSPOD Frýdlant. • Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. • V případě, že se rodiče k projednání neomluvené absence nedostaví, pozve třídní učitel rodiče do školy doporučeným dopisem.
25 – 100 neoml. hodin	• TU informuje člena ŠPP (výchovného poradce nebo metodika prevence) a vedení školy. • Třídní učitel ve spolupráci s vedením školy informují OSPOD dopisem a též přestupkovou komisi MÚ Frýdlant. • TU pozve rodiče do školy na výchovnou komisi (tu svolává člen ŠPP). • Z jednání výchovné komise se provádí zápis, který všichni účastníci jednání podepíše. Na výchovnou komisi je možné pozvat i zástupce OSPOD MÚ Frýdlant. • Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. • V případě, že se rodiče k projednání neomluvené absence nedostaví, pozve třídní učitel rodiče do školy doporučeným dopisem.
Nad 100 neoml. hodin	• TU informuje člena ŠPP (výchovného poradce nebo metodika prevence) a vedení školy. • TU ve spolupráci s členem ŠPP nahlásí tuto skutečnost Policii ČR. • TU pozve rodiče do školy na výchovnou komisi (tu svolává člen ŠPP). • Z jednání výchovné komise se provádí zápis, který všichni účastníci jednání podepíše. Na výchovnou komisi je možné pozvat i zástupce OSPOD MÚ Frýdlant. • Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápisu zaznamená. • V případě, že se rodiče k projednání neomluvené absence nedostaví, pozve třídní učitel rodiče do školy doporučeným dopisem

V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli zákonní zástupci pravomocným rozhodnutím správního orgánu postíženi pro přestupek podle ustanovení zákona, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako **trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže**. Kopie hlášení o zanedbání školní docházky bude zaslána příslušnému nebo pověřenému obecnímu úřadu. Dobu a způsob uvolnění žáka z výuky stanovuje školní řád.

E. Postup při řešení nekázně ve škole (opakované porušování ŠŘ)

1.	TU provede pohovor s žákem na bázi domluvy.
2.	Pokud se situace opakuje nebo zhoršuje, informuje TU zákonného zástupce žáka, v případě závažnějšího porušení ŠŘ pozve třídní zákonného zástupce žáka na jednání do školy.
3.	O každém jednání s žákem resp. zákonným zástupcem – sepíše TU, domluví se na přijatých opatřeních, zvýšené kontrole.
4.	V případě opakovaného porušování školního řádu, resp. v případě obzvláště hrubého porušení ŠŘ informuje TU metodika prevence, výchovného poradce popř. vedení školy (dle charakteru přestupku).
5.	TU iniciuje jednání výchovné komise – TU, ŠMP, případně SP nebo VP, zákonný zástupce a žák. Tato komise je obvykle posledním pokusem školy vyřešit problém s žákem. Z výchovné komise je pořízen zápis. Nabídnout rodičům kontakt na odbornou pomoc – PPP, SVP Frýdlant, POSEC, Diagnostický ústav a SVP Liberec.
6.	V případě přetrvávající nekázně kontaktovat OSPOD, Policii ČR.

F. Postup při nahlášené krádeži žákem

1.	O události pořídit písemný záznam na základě výpovědi poškozeného, popř. svědků krádeže.
2.	Věc předat orgánům činným v trestním řízení (Policie ČR) nebo poučit žáka (jeho zákonného zástupce), že mají tuto možnost.
3.	V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc i OSPOD (byl-li pachatel mladší 18 let) a zároveň nahlásit věc Policii ČR.

G. Postup při výskytu vandalizmu ve škole

1.	Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti informovat vedení školy, vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. V této souvislosti je důležité zajistit a vyslechnout případné svědky události, jejich výpovědi zapsat a připojit jejich podpisy.
2.	V případě, že škola viníka zná, může na jeho zákonném zástupci vymáhat náhradu škody.
3.	V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci žáka a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

H. Postup při zjištění konzumace tabákových výrobků nebo užívání výrobků s obsahem nikotinu (dále jen „Lyftů“) ve škole

1.	V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků nebo užívání Lyftů v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je nutné mu v další konzumaci/užívání zabránit.
2.	Tabákový výrobek nebo Lyft je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci/užívání pokračovat.
3.	Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením a podpisem žáka (zejména odkud má tabákový výrobek nebo Lyft), který založí metodik prevence do své agendy. Informuje vedení školy a třídního učitele o zjištěné skutečnosti.
4.	Třídní učitel informuje ZZ žáka o porušení zákazu kouření nebo užívání Lyftu žákem.
5.	V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností.
6.	Budou uložena výchovná opatření, která stanoví výchovná komise.

I. Nález omamné nebo psychotropní látky (OPL) a alkoholu ve škole

V případě nálezu látky ve škole	• Látku nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury. • O nálezu ihned uvědomit školního metodika prevence a vedení školy. • Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nálezu. Obálku přelepit, opatřit razítkem školy, podpisem a uschovat ji do školního trezoru. • O nálezu vyrozumět Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
V případě zadržení OPL u žáka	• Zabavenou látku nepodrobovat žádnému testu ke zjištění její chemické struktury. • O nálezu ihned uvědomit ŠMP a vedení školy. • O nálezu sepsat stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. • O nálezu vyrozumět Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka. • V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předat látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.
V případě podezření, že má žák OPL u sebe	• Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR. • Bezodkladně vyrozumět Policii ČR, zkonzultovat s ní další postup a informovat zákonného zástupce žáka. • Žáka izolovat od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádět osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

J. Postup při konzumaci OPL nebo alkoholu ve škole

1.	V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2.	Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3.	Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
4.	V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5.	Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, budou ZZ informováni o skutečnosti a vyzváni, aby si žáka vyzvedli. Pedagogický pracovník neprovádí testování na OPL.
6.	Jestliže není ZZ dostupný, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
7.	Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky. Vždy informovat a předat zákonnému zástupci.
8.	Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
9.	Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce, které stanoví výchovná komise. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením ŠŘ.
10.	Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
11.	Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

K. První pomoc při otravě návykovými látkami nebo alkoholem

První pomoc	• zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, zejména když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek • nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko • pokud možno zjistěte informace o látce, která byla požitá • přivolejte lékaře • informace o požití látky předejte lékaři – u řady látek jsou známy účinné protijedy
Důležité je odlišit, jakou cestou k intoxikaci došlo a zda je intoxikovaný při vědomí nebo v bezvědomí!	
Při vědomí (k otravě došlo ústy)	• podejte větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce) • vyvolejte stlačením kořene jazyka zvracení • zabraňte prochladnutí, ošetřete případná zranění • zajistěte nepřetržitý dohled • pokud možno zajistěte informace o látce, která byla požitá, a předejte je přivolanému lékaři
Při vědomí (k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím)	• zajistěte maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu • zabraňte prochladnutí • zajistěte nepřetržitý dohled • ošetřete případná zranění • opatřete informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři • zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím
Při bezvědomí	• nikdy nepodávejte nic ústy • nesnažit se vyvolávat zvracení • položte postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk • sledujte dýchání – při zástavě dechu uvolněte dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahajte dýchání z úst do úst • zabraňte prochladnutí, ošetřete případná zranění • zajistěte nepřetržitý dohled • opatřete informace o látce, která byla požitá, a předejte ji přivolanému lékaři

L. Postup při nálezu injekční stříkačky ve škole

1.	Nedotýkat se použité injekční stříkačky rukou! Použít gumové rukavice nebo pinzetu a stříkačku za dohledu dalšího pracovníka školy uložit do vhodného pevného obalu s uzávěrem (sklenice s víčkem, svačtinová dóza,...)
2.	Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vložit látku do obálky, napsat datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepit, opatřit razítkem školy, podpisem a uschovat ji do školního trezoru.
3.	Informovat vedení školy a metodika prevence.
4.	O nález vyrozumět Policii ČR, která zajistí odvoz injekční stříkačky a její likvidaci.

M. Řešení případů sebepoškozování

Možné projevy sebepoškozování:

- nevysvětlené popáleniny, řezné rány, jizvy a jiné shluky stop na kůži, běžným místem sebepoškozování bývají paže, zápěstí a předloktí nedominantní horní končetiny, ale stopy sebepoškozování se mohou vyskytnout prakticky na kterékoliv části těla
- ročnímu období nepřiměřené oblečení (dlouhé rukávy a dlouhé kalhoty v létě), potítka a jiné krytí zápěstí, vyhýbání se aktivitám, které vyžadují odhalení těla (plavání, tělocvična), obvazy a náplasti
- netypické osobní věci (žiletka a jiné pomůcky, použitelné k řezání či úderům)
- nárůst známek deprese či úzkosti
- neuvěřitelné nebo neúplné historky jako odpověď na cílené dotazy

Mezi nejčastější způsoby sebepoškozování patří řezání (žiletkou, střepem atd.), pálení kůže, píchání jehlou, rozrušování hojících se ran, kousání, údery, tahání kůže, vlasů, ochlupení, apod.

1.	Posoudit aktuální riziko závažného sebepoškozování, případně poskytnout žákovi první pomoc, zavolat RZS
2.	Kontaktovat metodika prevence
3.	Kontaktovat rodiče žáka, domluvit si s nimi schůzku – zde motivovat žáka i rodiče k návštěvě specialisty (dětský psycholog, Středisko výchovné péče, ...) <i>Otázky na sebepoškozování musí být emočně neutrální a neútočné!</i>
4.	Stanovit jasně hranice a pravidla na půdě školy.
5.	V případě, že se sebepoškozování opakuje a rodina odmítá vyhledat služby odborníků, informovat OSPOD.

N. Řešení ozbrojeného útoku ve škole (aktivní střelec)

AMOK – útok tzv. aktivního střelce, je náhlý útok jedince(ů), který za použití zbraní sleduje jediný cíl – usmrtit či zranit co nejvíce osob ve svém okolí. Nejčastějšími útočníky ve školách jsou současní nebo bývalí žáci resp. studenti. Pedagogický sbor byl informován, jaké jsou náznaky výskytu možného útočníka. Budoucí útočníci se většinou chtějí pochlubit a najít sympatizanty ve svém okolí. Ve virtuálním prostředí, nejčastěji na internetu, zveřejňují své násilnické názory, fotografie zbraní, své „umělecké“ výtvary, které jsou plné násilí, krve a smrti. Často si pokládají „řečnické“ otázky typu „Jaké by to asi bylo, kdybych někoho zabil?“ apod. Tyto signály bychom neměli zlehčovat, ale raději se svým podezřením někomu svěřit (rodičům, kamarádům, blízkému učiteli, školnímu psychologovi apod.) – nejde o žalování, může jít o život!

Postup při útoku

1.	UTÍKEJ – Dostaňte se do bezpečí, utečte z dosahu útočníka (zapomeňte na nácvik evakuace při požáru!!!). Nevracejte se pro věci!
2.	SCHOVEJ SE/ZAMKNI SE – Když nemůžete utéct, schovejte se do nějaké místnosti a v té se uzamkněte a zabarikádujte (když nemáte klíč, můžete udělat barikádu ze stolů, židlí a skříní; na stůl, který přisunete až ke dveřím, můžete naskládat učebnice tak, aby zabránily stlačení kliky). Zatáhněte žaluzie, lehněte si na zem, abyste byli co nejméně zranitelní případnou střelbou skrz dveře. Buďte co nejvíce potichu, pokuste se všechny zklidnit, ztlumte mobilní telefony. Nikomu neotvírejte, s nikým nemluvte přes dveře (útočník se může vydávat za zraněného kamaráda, záchranáře apod.), útočníka neprovokujte a nesnažte se být za hrdinu.
3.	VARUJ – Pokud můžete, oznamte na tísňovou linku, kde jste a co se tam děje.
4.	BRAŇ SE – V případě, že jste učinili všechny výše popsané kroky a útočník se i přesto k vám dostal, udělejte vše pro vaši ochranu.

P. POSTUP V PŘÍPADĚ VÝHRUŽNÝCH ZPRÁV ŠKOLÁM

V případě, že škola obdrží výhružný telefonát:

- 1. Zapište si ihned detaily rozhovoru.**
- 2. Pokud se Vám zobrazuje číslo volajícího, zapište je.**
- 3. Nikdy nezavěšujte!** Snažte se volající/volajícího udržet na telefonu, **ptejte se na detaily** a sdělení si zapisujte.
- 4. Informujte ředitele školy a odpovědné osoby.**
- 5. Informujte Policii ČR** a domluvte se na dalším postupu.
- 6. V případě potřeby iniciujte evakuaci** podle svých interně stanovených postupů.
- 7. Policii a jednotkám IZS asistujte.** Pomoci můžete např. s vhodným informováním přítomných osob, zabráněním vstupu do objektu apod.

Pokud jde o výhružnou zprávu elektronickou formou (e-mail, SMS, zpráva na sociálních sítích):

- 1. Neotevírejte žádné přílohy a neklikejte na žádné odkazy.**
- 2. Informujte ředitele školy a odpovědné osoby.**
- 3. Informujte Policii ČR** a domluvte se na dalším postupu.
- 4. V případě potřeby iniciujte evakuaci** podle svých interně stanovených postupů.
- 5. Policii a jednotkám IZS asistujte.** Pomoci můžete např. s vhodným informováním přítomných osob, zabráněním vstupu do objektu apod.

Rady, jak mluvit s dětmi, které cítí ohrožení

1. Posilte pocit bezpečí u sebe, druhých i celkově ve škole.

Mějte potřebné a ověřené informace. Omezte nezbytné změny v rozvrhu a dalších oblastech na minimum. Omezte stresující události, jako je např. zkoušení. Vytvořte i pro sebe podpůrnou síť, je důležité mít s kým mluvit, vědět na koho se obrátit, více odpočívat.

2. Dejte dětem prostor vyjádřit své pocity a myšlenky:

Umožněte dětem mluvit o tom, co prožívají v souvislosti s bombovou hrozbou. Každé dítě může situaci prožívat jinak – některé děti mohou cítit úzkost nebo vztek, jiné mohou být naopak zamlklé a na první pohled vypadat klidné.

3. Mějte pochopení pro jejich emoce a různé reakce:

Je důležité akceptovat, že různé reakce jsou přirozené. Dítě se může bát, plakat nebo naopak být nervózní a rozesmáté. Tyto emoce nejsou špatné, jsou jen vyjádřením nadměrné zátěže, kterou zažívají.

4. Podpora a řád:

Udržování běžných denních rutin, na které jsou děti dlouhodobě zvyklé, jako je škola, koníčky a zájmové aktivity, může dětem pomoci zůstat v klidu a získat pocit stability i v nejistých situacích.

5. Uklidňující rozhovory:

Ptejte se dětí na jejich pocity a myšlenky související s hrozbou, nejen povrchně, ale hluboce se zajímejte o to, jak se ve škole a na veřejnosti cítí. Umožněte jim sdílet jejich obavy. Vysvětlete jim také, že situaci řeší profesionálové a že jsou nastavena bezpečnostní opatření, která je mají chránit.

6. Komunikujte i s dětmi, které nebyly přímo ohroženy:

I děti, které nebyly v přímém nebezpečí, mohou mít strach nebo obavy. Ujistěte je, že je normální cítit nejistotu či úzkost, i když byly mimo bezprostřední ohrožení.

7. Podpora při návratu do školy:

Pokud se děti cítí nejistě, mohou potřebovat doprovod do školy nebo jinou formu podpory.

8. Komunikace mezi rodiči a školou:

Ujistěte se, že rodiče a škola spolupracují a vzájemně se informují o potřebách dětí. Je důležité, aby škola věděla o případných obavách dítěte a mohla na ně reagovat a naopak.

9. Všímejte si změn v chování:

Sledujte případné změny v chování dětí, jako jsou zvýšená nervozita, uzavřenost nebo nepřiměřené reakce na situace spojené s bezpečností. Tyto signály mohou naznačovat, že dítě potřebuje větší pozornost a podporu.

10. Krizové linky:

Připomeňte dětem, že mohou kdykoliv využít Linku bezpečí, pokud se potřebují s někým poradit nebo svěřit se svými pocity. Mohou také využít chat Dětsví bez násilí Centra LOCIKA. Rodiče a pedagogové mohou volat na Rodičovskou linku, nebo Linku pro rodinu a školu, aby získali podporu a rady pro práci s dětmi v těchto situacích.

11. Odborná pomoc:

Pokud dítě i po delší době stále pocituje strach nebo úzkost, která narušuje jeho běžné fungování, je vhodné vyhledat odbornou psychologickou pomoc.